

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/88/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515210641
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3515210641.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcov: 1/ S., a 2/ S., proti žalovaným: 1/ E., a 2/ N., o vydanie bezdôvodného obohatenia, na odvolanie žalovanej 1/ proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 8C/207/2015-769 zo dňa 11. februára 2020, takto

rozhodol:

Výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie v časti plnenia vo výške 5.838,- eur vo vzťahu k žalovanej 1/ a vo výroku o trovách konania vo vzťahu k žalovanej 1/ z r u š u j e a v rozsahu zrušenia v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Vo zvyšujúcej časti výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanej 1/ p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom žalovanej 1/ a žalovanému 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1/ a žalobkyni 2/ sumu 38.981,83 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.). Žalobcovi 1/ a žalobkyni 2/ voči žalovanej 1/ a žalovanému 2/ priznal náhradu trov konania vo výške 100 %, ktorú sú povinní žalovaní zaplatiť žalobcom spoločne a nerozdielne.

2. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že medzi E. A. ako predávajúcim a žalobcom 1/ a žalobkyňou 2/ ako kupujúcimi bola dňa 08.11.2012 uzatvorená kúpna zmluva, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností zapísaných na LV č. XX pre k. ú. T. D. za kúpnu cenu 150.000,- eur. V uzavretej kúpnej zmluve sa žalobcovia zaviazali na zaplatenie kúpnej ceny tak, že časť kúpnej ceny vo výške 38.981,83 eur mala byť zaplatená na č. ú. XXXXXXXXXX/XXXX, časť kúpnej ceny vo výške 36.000,- eur na č. ú. XXXXXXXXXX/XXXX a časť kúpnej ceny vo výške 10.509,70 eur na č. ú. XXXXXXXXXX/XXXX a zvyšok kúpnej ceny vo výške 64.108,47 eur mali kupujúci podľa zmluvy zaplatiť predávajúcemu v hotovosti pri podpise zmluvy.

3. Z vyjadrenia C., O. zo dňa 13.06.2018 a zo zmluvy o poskytnutí úveru „H.“ č. B zo dňa 10.06.2011 vyplynulo, že na základe žiadosti žalovaného 2/ došlo k predčasnému splateniu predmetného úveru. Zmluvu o poskytnutí úveru „H.“ uzavrel žalovaný 2/ ako dlžník a žalovaná 1/ ako spoludlžníčka. Pripísaním sumy 38.981,83 eur na úverový účet záväzkov žalovanej 1/ a žalovaného 2/ z predmetnej úverovej zmluvy voči C.. k 12.11.2012 zanikol. Finančné prostriedky vo výške 38.981,83 eur boli na uvedený účet žalovaných prevedené z hypotekárneho úveru žalobcov, ktorí žalobcovia čerpali na zaplatenie kúpnej ceny na predmetnú nehnuteľnosť. Tým je daný záväzkový vzťah medzi žalobcami a žalovanými (§ 489 Občianskeho zákonníka), a to bez ohľadu na skutočnosť, že zmluva o prevode predmetnej nehnuteľnosti bola uzatvorená medzi E. A. ako predávajúcim a žalobcami 1/ a 2/ ako kupujúcimi a bez ohľadu na ďalší osud tejto zmluvy. Neprisvedčil žalovaným, že medzi stranami sporu

neexistuje záväzkový vzťah. Tento je daný už samotným vyplatením finančných prostriedkov, pričom na strane žalovaných došlo k bezdôvodnému obohateniu podľa § 451 Občianskeho zákonníka, a to ako majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu. Uviedol, že na strane žalobcov nebol žiadny dôvod platiť na úverový účet žalovaných 38.981,83 eur. Medzi stranami sporu nebol žiaden dôvod na výplatu týchto finančných prostriedkov. Podľa názoru súdu vôbec nie je možné prisvedčiť žalovaným, že v danom prípade ide len o miesto plnenia uvedené v predmetnej kúpnej zmluve, nakoľko táto skutočnosť je zrejmä z okolností uzatvorenia predmetnej zmluvy, keď finančné prostriedky boli na ich účet poukazované cielene, za účelom vyplatenia úveru, avšak v konaní nebolo preukázané, že sa tak dialo s vedomím žalobcov.

4. Uviedol, že podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. Predpokladom zodpovednosti za získanie bezdôvodného obohatenia nie je protiprávne konanie obohateného ani jeho zavinenie, ale objektívne vzniknutý stav obohatenia, ku ktorému došlo spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva. K uplatnenej námietke premlčania, pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu dobu, uviedol, že táto začína plynúť odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo, je trojročná a v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia desaťročná (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty je v danom prípade relevantný dátum 12.11.2012, kedy boli finančné prostriedky pripísané na úverový účet žalovaných tak, ako bolo v konaní preukázané. S prihliadnutím na ust. § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka žaloba podaná elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu doplnená v trojdňovej lehote (§ 42 ods. 2 vtedy platného OSP) bola podaná v posledný deň premlčacej lehoty, teda k uplynutiu objektívnej premlčacej lehoty vo vzťahu k uplatnenej istine nedošlo. Uviedol, že pre začiatok dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Vyžaduje sa skutočná, a teda preukázaná vedomosť oprávneného, nepostačuje, že oprávnený mal možnosť sa potrebné skutočnosti dozvedieť aj skôr. Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie skutkového stavu v konkrétnom prípade. Uviedol, že v konaní neboli zistené také skutkové okolnosti, ktoré by preukazovali, že žalobcovia pri podpise zmluvy o prevode nehnuteľností mali vedomosť o tom, že účet č. XXXXXXXXXX/XXXX patrí žalovanej 1/ a žalovanému 2/. Zo všetkých okolností uzatvorenia predmetnej zmluvy zo dňa 08.11.2012 je zrejmé, že nešlo o štandardné uzatvorenie kúpnej zmluvy, kde mali žalobcovia záujem nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti. Zo žiadneho vykonaného dôkazu nie je preukázané, že žalobcovia mali pri podpise tejto zmluvy, resp. v takom čase, aby žalovaná 1/, resp. obaja žalovaní mohli úspešne namietať premlčanie nároku žalobcov s poukazom na deň podania žaloby (12.11.2015) vedomosť o tom, že došlo na úkor žalobcov k bezdôvodnému obohateniu a kto obohatenie získal. Tieto skutočnosti nevyplývajú ani z obžaloby Krajskej prokuratúry U. sp. zn. Kv35/14/5500-179 zo dňa 26.02.2018.

5. Pokiaľ žalovaná 1/ žiadala zohľadniť, že titulom nájomného poukázala v prospech žalobcov peňažné prostriedky v celkovej výške 5.838,- eur a žiadala tieto zohľadniť pri určení prípadnej výšky bezdôvodného obohatenia súd poukázal na to, že zo strany žalovanej 1/ nebol vykonaný taký hmotnoprávny úkon, ktorým by došlo k uplatneniu uvedenej sumy následnému zániku pohľadávky žalobcov voči žalovanej 1/ v uvedenej časti, ale ani procesný úkon, z ktorého by jednoznačne vyplynul vzájomný návrh.

6. S prihliadnutím na námietku premlčania zamietol žalobu v časti uplatneného úroku z omeškania.

7. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

8. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná 1/. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne. Nestotožnila sa s právnym názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého medzi stranami sporu samotným vyplatením finančných prostriedkov vznikol záväzkový vzťah, na základe ktorého došlo k bezdôvodnému obohateniu podľa § 451 Občianskeho zákonníka, a to ako majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu. Uviedla, že vzhľadom na právoplatné rozhodnutie Okresného súdu R. sp. zn. 10C/25/2014, ktorým bola kúpna zmluva od počiatku absolútne neplatnou, a teda sa plnilo z neplatnej zmluvy, keďže právny dôvod z dôvodu absolútnej neplatnosti zmluvy od počiatku neexistoval, plnilo sa z neplatného právneho úkonu a nie bez právneho dôvodu. Zastávala názor, že v kúpnej zmluve došlo k dohode

o spôsobe (mieste a čase) zaplata kúpnej ceny a nakoľko právny úkon bol absolútne neplatným, nie sú žalovaní nositeľmi žalovanej hmotnoprávnej povinnosti podľa § 457 Občianskeho zákonníka a na strane žalovaných k vzniku bezdôvodného obohatenia na úkor žalobcov nedošlo. Žalovaní neboli účastníkmi kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcami ako kupujúcimi a E. A. ako predávajúcim dňa 08.11.2012, preto v konaní nie sú vecne pasívne legitimovaní. Zastávala názor, že žaloba mala byť v celom rozsahu zamietnutá tak, ako aj vo veci vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom, sp. zn. 23C/39/2017. Zotrvávala na námietke premlčania, nesúhlasila s názorom súdu prvej inštancie, že v rámci konania nebolo vykonané také dokazovanie, na základe ktorého by mohlo dôjsť ku konkrétnemu záveru, ktorý deň je rozhodujúci pre začiatok plynutia behu dvojročnej subjektívnej doby. S týmto názorom sa nestotožnila, nakoľko v priebehu konania z vykonaného dokazovania vyplynuli skutočnosti a okolnosti ohľadom vedomosti žalobcov o dôvode poskytnutia predmetných peňažných prostriedkov. Pre posúdenie námietky premlčania považovala za dôvodné vyporiadať sa s obsahom obžaloby Krajskej prokuratúry U. sp. zn. Kv35/14/5500-179 zo dňa 26.02.2018, v ktorej je presne rozpísaná schéma poskytovania peňažných prostriedkov prostredníctvom investorov s tým, že v bode 13 tejto obžaloby je popísaný vzťah žalobcov, žalovaných, pána N. a ďalších osôb, kde prokurátor dospel k záveru, že pán N. uviedol žalobcov do presvedčenia, že predmetné nehnuteľnosti bude dočasne užívať žalovaná 1/ s rodinou a bude platiť nájomné, kým si nevybaví úver, z čoho budú platené splátky ich úveru. Pri námietke premlčania žiadala, aby sa súd oboznámil s rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 10C/604/2015, keďže ustanovenia o premlčaní náhrady škody a bezdôvodného obohatenia sú obdobné. Pokiaľ ide o kompenzačnú námietku, uviedla, že už vo vyjadrení k žalobe poukázala na to, že suma 5.838,- eur bola uhradená zo strany žalovanej v súlade so zmluvou o nájme nehnuteľnosti, a teda bolo poskytnuté plnenie v prospech žalobcov. Z uvedeného podania je zrejmé, že ide o uplatnenie si nároku žalovanej voči žalobcom na zaplataenie bezdôvodného obohatenia z titulu prijatia bezdôvodného obohatenia na základe neplatného právneho úkonu, ktorým sa uvedená zmluva o nájme nehnuteľnosti stala.

9. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Uviedli, že rozsiahlym dokazovaním bolo nesporne preukázané, že k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaných došlo v priamej príčinnej súvislosti s konaním, vôľou a iniciatívou žalovaných, ktorých cieľom bolo od žalobcov zinkasovať priamo časť kúpnej ceny vo výške 38.981,83 eur na krytie a likvidáciu svojho spoločného hypotekárneho záväzku voči banke, čo žalovaní aj skutočne dosiahli a svojho záväzku sa týmto spôsobom na úkor žalobcov zbavili, čím sa bezdôvodne obohatili. Uzavretá kúpna zmluva týkajúca sa časti vyplatenia kúpnej ceny vo výške 38.981,83 eur priamo na účet žalovaných nebola ovplyvnená predávajúcim, ale zabezpečená S. N. v súčinnosti so žalovanými (najmä žalovanou 1/), ktorí od S. N. požadovali presmerovať časť uvoľnených finančných prostriedkov patriacich žalobcom na svoje výlučne osobné konkrétne účely - likvidáciu svojho hypotekárneho úveru vo výške 38.981,83 eur. K žiadnej skutočnej dohode medzi žalobcami ako kupujúcimi a E. A. ako predávajúcim o spôsobe (mieste a čase) zaplataenia kúpnej ceny nikdy nedošlo. E. A. ako formálny predávajúci o týchto skutočnostiach nemal žiadnu vedomosť. Na rozdiel od ust. § 451 Občianskeho zákonníka, aplikácia § 457 Občianskeho zákonníka tak, ako sa domáha žalovaná, nie je podľa názoru žalobcov v žiadnom prípade dôvodná, pretože v danej situácii nikdy nedošlo k žiadnym takým skutkovým okolnostiam, ktoré by zakladali skutočné naplnenie obsahu tejto právnej normy. N. E. A. nemal nikdy v úmysle časť kúpnej ceny vo výške 38.981,83 eur od žalobcov skutočne získať. E. A. nikdy vlastnícke právo k nehnuteľnosti nemal, žiadne na žalobcov nemohol previesť, a teda žalobcovia mu nemohli žiadne záväzky v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vrátiť. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom považovali za nesprávny, nespravodlivý a nekorektný. K námietke premlčania uviedli, že v zmysle § 101 a § 107 Občianskeho zákonníka mohli svoje právo na vymáhanie bezdôvodného obohatenia od žalovaných prvý raz vykonať až dňa 02.04.2016, kedy na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 03.03.2016 sp. zn. 10C/25/2014 stratili svoje vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam. V prípade, že by sa neprihliadalo na uvedené rozhodnutie, najskôr mohli žalobcovia „predvídať“ vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaných až v momente, kedy získali vedomosť o súdnom konaní, v ktorom žalovaná 1/ namietala vlastnícke právo žalobcov, a teda až v polovicu roku 2014. Nakoľko žalobcovia podali žalobu už dňa 12.11.2015, k premlčaniu nárokov žalobcov nemohlo dôjsť, keďže v tom čase ešte nedošlo k uplynutiu ako subjektívnej, tak ani objektívnej premlčacej doby. Uviedli, že ani výpoveď S. N., jeho uvažovanie a nekalé zámery nemôžu byť dôvodom na preukázanie akejkoľvek vedomosti žalobcov o jeho úmysloch a zámeroch. Z obsahu obžaloby ani z výpovedí S. N. nevyplýva absolútne žiadne tvrdenie, ktoré by akýmkoľvek spôsobom podporovalo účelové tvrdenie žalovaných v tom, že zo strany žalobcov by sa malo jednať o špekulatívny úmysel, a teda, že sa na vzniku bezdôvodného obohatenia mali žalobcovia pri plnom vedomí podieľať.

Práve naopak, z obsahu predmetnej obžaloby nesporne vyplýva, že žalobcovia mali od počiatku a po celý čas úprimný a dobromyseľný úmysel riadne kúpiť a nadobudnúť nehnuteľnosti zapísané na LV č. XX pre k. ú. T. D.. V úmysle nadobudnúť predmetnú nehnuteľnosť si žalobcovia na 17 rokov vzali úver vo výške 87.000,- eur, ktorý spolu s úrokmi riadne splácajú a naďalej budú musieť banke splatiť aj celkový náklad úveru cca 124.000,- eur. Popreli, že by medzi žalobcami a žalovanými nedošlo k žiadnemu stretnutiu, že pred kúpou nehnuteľnosť nevideli, kúpnu zmluvu vrátane kúpnej ceny tak, ako by im bola pánom N. predložená, akceptovali. Vyjadrili súhlas s názorom súdu prvej inštancie, že tvrdený vzájomný návrh žalovanej nebol v konaní nikdy kvalifikovane uplatnený a opakované návrhy žalovanej nikdy takémuto tvrdenému procesnému postupu žalovanej nezodpovedali, pretože ani v jednom prípade zo strany žalovanej sa nejednalo o petít alternatívny. Tvrdený vzájomný návrh zo strany žalovanej nebol kvalifikovane preukázaný.

10. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej 1/ je čiastočne dôvodné.

11. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej 1/ a žalovanému 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1/ a žalobkyni 2/ sumu 38.981,83 eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Nakoľko súdna prax aj právna teória vychádza z toho, že osoby zaviazané k solidárnemu plneniu sú spoločníkmi samostatnými (Vážny, č. 5899, Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 17.02.2000, sp. zn. 20Cdo/2599/98), solidárnosť záväzku sama o sebe nezakladá nerozlučné spoločenstvo. Pri solidárnych záväzkoch je každý solidárny dlžník zaviazaný k celku, výška podielu na celom dlhu má význam len vo vzájomnom vnútornom spoludlžníckom vzťahu a voči druhej strane je irelevantná. Nakoľko solidarita nezakladá nerozlučné spoločenstvo, odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie na základe podaného odvolania len vo vzťahu k žalovanej 1/. Nakoľko žalobcovia odvolanie voči zamietajúcejmu výroku nepodali, odvolací súd nepreskúmal ani tento výrok (výrok II.).

12. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali zaplatenia sumy 38.981,83 eur s príslušenstvom, ako vydania bezdôvodného obohatenia na tom skutkovom základe, že podľa kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 08.11.2012 medzi žalobcami ako kupujúcimi a E. A. ako predávajúcim zaplatili zo svojho hypotekárneho účtu na úverový účet žalovaného 2/ č. XXXXXXXXXX/XXXX (úver poskytnutý žalovanému 2/ a žalovanej 1/ ako spoludlžníčke) sumu 38.981,83 eur.

13. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie vyplynulo, že žalobcovia ako kupujúci a E. A. ako predávajúci uzatvorili dňa 08.11.2012 kúpnu zmluvu o prevode vlastníctva nehnuteľnosti. Predmetom prevodu boli nehnuteľnosti (rodinný dom súp. č. XXX nachádzajúci sa na parc. č. XX/X, hospodárska budova na parc. č. XX/XX, garáž na parc. č. XX/XX, pozemok parc. č. XX/X o výmere 148 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XX/XX o výmere 455 m² záhrady, parc. č. XX/XX o výmere 330 m², zastavané plochy a nádvoria, parc. č. XX/XX o výmere 20 m², zastavené plochy a nádvoria, parc. č. XX/XX o výmere 30 m², zastavané plochy a nádvoria) v katastrálnom území T. D.. Žalobcovia ako kupujúci touto zmluvou nadobudli prevádzané nehnuteľnosti do BSM za kúpnu cenu 150.000,- eur, z ktorých časť 85.891,53 eur bola uhradená z finančných prostriedkov hypotekárneho úveru poskytnutého z C., O., a to 38.981,83 eur na č. ú. XXXXXXXXXX/XXXX, 36.000 Eur na č.ú. XXXXXXXXXX/XXXX a vo výške 10.509,70 Eur na č.ú. XXXXXXXXXX/XXXX a zbytok 64.108,47 eur uhradili v hotovosti v plnej výške pri podpise tejto zmluvy. C.. vo svojom oznámení zo dňa 13.06.2018 uviedla, že bankový účet č. XXXXXXXXXX/XXXX bol zriadený na úhradu splátok úveru, ktorý bol poskytnutý na základe zmluvy o poskytnutí úveru „H.“ č. XXXXXX zo dňa 10.06.2011 vo výške 38.446,50 eur. Úver bol poskytnutý žalovanému 2/ a žalovanej 1/ ako spoludlžníkovi, na zabezpečenie úhrady pohľadávok z tejto zmluvy bolo zriadené záložné právo záložcom žalovanej 1/, V. K. a K. K.. Z vyjadrenia vyplýva, že platobná disciplína žalovaného 2/ bola zo začiatku pravidelná, po 1/2012 sa dostal do omeškania, ktoré priebežne dorovnával, až napokon žiadosťou doručou C. banka dňa 02.11.2012 požiadal o predčasné splatenie úveru zo zmluvy a vyčíslenie dlžného zostatku ku dňu 30.11.2012. Dňa 06.11.2012 banka zaslala vyčíslenie, konkrétne vo výške 38.981,83 eur, ktorá suma predstavovala konečný zostatok po zrušení budúceho poistenia a započítaní dovtedy nepoužitých finančných prostriedkov. Suma vyčísleného dlžného zostatku bola pripísaná na úverový účet k 12.11.2012, a tým záväzok žalovaného 2/ a žalovanej 1/ zo zmluvy zanikol.

14. Z výsluchu žalobcu 1/ vyplynulo, že celý prevod nehnuteľností sprostredkoval S. N., ktorý pracoval pre realitnú kanceláriu F.. Žalobca list vlastníctva pred kúpou nemal, nebol na obhliadke nehnuteľností,

nepoznal stav nehnuteľností, vypovedal, že v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy nevedel, že nehnuteľnosť je obývaná inými osobami, nezaujímal sa, prečo v kúpnej zmluve je kúpna cena „rozdelená“ na tri účty, v hotovosti odovzdal predávajúcemu približne 65.000,- eur, presne nevie, výber peňazí preukázať nevedel. Žalobkyňa 2/ pri kúpe nehnuteľností manželovi dôverovala, na ohliadke nehnuteľnosti nebola.

15. Svedok E. A., ktorý ako kupujúci uzavrel dňa 23.07.2012 kúpnu zmluvu o prevode predmetných nehnuteľností s predávajúcimi - žalovanou 1/, V. K. a K. K. za kúpnu cenu 150.000,- eur, pred súdom prvej inštancie vypovedal, že ho o poskytnutie pôžičky pre žalovanú 1/ požiadal N. v roku 2012 s tým, že to bude na tri - štyri mesiace a zabezpečené prevodom jej domu na kupujúceho, s čím súhlasil a poskytol pôžičku 33.000,- eur. Vedel, že to nie je štandardný postup. Za pár mesiacov ho oslovil N. s tým, že našiel človeka, ktorý si na žalovanú 1/ (keďže jej bonita nie je pre banku vyhovujúca) zoberie úver. Bol to žalobca 1/, s ktorým kúpnu zmluvu (kúpnu zmluvu zo dňa 08.11.2012) uzavrel. Bol ubezpečený, že všetci vedia o tom, ako sa bude prefinancovávať. Pri podpise kúpnej zmluvy sa pýtal, prečo sa zaplatenie kúpnej ceny rozdeľuje na tri účty, pričom mu N. povedal, že žalovaná 1/ má nejaký úver, ktorý sa takto vypláca. Jemu bolo poslaných 36.000,- eur, dostal to, čo požičal a celé to pre neho skončilo.

16. Žalovaná 1/ potvrdila, že v roku 2011 chcela prefinancovať úver, podujal sa na to N., ktorého našla na internete. Keď „to celé prešlo“, dozvedela sa, že nie sú „majitelia chalupy“. Chcela len prefinancovať úver, nechcela prísť o vlastníctvo k nehnuteľnosti. Nie je majiteľom ani disponentom účtu č. XXXXXXXXXX/XXXX, nie je pravdou, že by jej boli poskytnuté nejaké finančné prostriedky, nevie o tom, že by sa z peňazí žalobcov zaplatil nejaký jej záväzok v banke alebo u iného subjektu. Nevie, akým spôsobom bol jej záväzok (hypopôžička, ktorej bola spoludlžníkom) vyrovnaný, všetko mal na starosti N.. Nevedela sa vyjadriť, či naďalej trvá jej záväzok v sume 38.891,- eur.

17. Žalovaný 2/ so zaplatením žalovanej sumy nesúhlasil, uviedol, že v podstate s tým nič nemá, nemá sa k čomu vyjadriť, o prevodoch nehnuteľností nemal vedomosť. Uviedol, že v roku 2011 mal vo C. banke účet, ktorého bol len spoluvlastník. O finančných prostriedkoch na účte nevedel, nevedel o žiadnej platbe. Pripustil, že mal úver na rekonštrukciu domu vedený na jeho meno. Potvrdil, že mu prišli „nejaké papiere“ o tom, že nejakých 36.000,- alebo 35.000,- eur bolo splatených. Nepamätal sa, že by v kúpnej zmluve medzi žalobcami a A. bol pre účely zaplatenia časti kúpnej ceny uvedený jeho účet č. XXXXXXXXXX/XXXX.

18. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie (§ 383 CSP), ktoré vyplývajú z dôkazov hodnotených jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti (§ 191 CSP), možno vyvodiť, že v danom prípade išlo o neštandardný postup prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, pôvodne vo vlastníctve žalovanej 1/, jej matky a brata, ovplyvnený trestnou činnosťou sprostredkovateľa týchto prevodov S. N. , čo vyplýva z obsahu obžaloby Krajskej prokuratúry U. sp.zn. Kv35/14/5500 zo dňa 26.02.2018, podľa ktorej obaja obvinení (S. N. a U. H.) vzájomne prepojeným a koordinovaným konaním vytvorili a začali uplatňovať na rôznych miestach na Slovensku podvodnú schému s cieľom zameraným na získavanie neoprávnených a bezdôvodných finančných plnení od tzv. investorov poskytujúcich finančné prostriedky na výplatu dlhov osôb vo finančnej núdzi, ktoré disponovali nehnuteľnosťami, atď. s tým, že táto trestná činnosť podľa bodu 13 obžaloby súvisela aj s predmetom prevádzaných predmetných podľa kúpnej zmluvy zo dňa 08.11.2012. Vo svetle okolností, za ktorých boli kúpne zmluvy uzatvorené, je potrebné posúdiť žalobcami uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Aj keď žalovaní nesúhlasia s uplatneným nárokom, od kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobcami a E. A. sa dištancujú a bránia sa spôsobom, že v žiadnom zmluvnom vzťahu so žalobcami neboli, nemožno prehliadnuť, že to bola práve žalovaná 1/, ktorá nebola schopná plniť si svoje zmluvné povinnosti, svoje pôžičky a úvery nesplácala a oslovila N. so žiadosťou o prefinancovanie jej dlhu. Vedome, s úmyslom splatiť pôžičku na bývanie uzavretú s N. a úvermi od C.. reagovala na inzerát www.xpozicky.sk a kontaktovala N. s požiadavkou na prefinancovanie dvoch úverov, súhlasila s uzavretím kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľností a založením rodinného domu, v ktorom bývala, výpoveď žalovanej 1/ ako poškodenej na č. I. 24 spisu. Potvrdila, že za takto uzavretú kúpnu zmluvu zo dňa 23.07.2012 v deň podpisu zmluvy obdržala 12.000,- eur. Rovnako vedome, s úmyslom splatiť úver, konal aj žalovaný 2/, ktorý žiadosťou adresovanou veriteľovi - C. uplatnil právo na predčasné splatenie úveru a požiadal o vyčíslenie dlžného zostatku s tým, že suma vyčísleného dlžného zostatku bola pripísaná na jeho úverový účet, čím záväzok žalovaných zanikol. Od uvedeného dátumu teda žalovaní neboli povinní žiadne splátky úveru splácať, o čom nepochybne vedomosť mali. Obaja žalovaní vedeli o uzavretých kúpnych zmluvách, ich obsah poznali, žalovaná 1/ (jej matka a brat) viedli na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 10C 25/2014 proti

žalobcom a C. spor o určenie vlastníckeho práva, v spore boli úspešní. Obaja žalovaní od žalobcov prijali finančné prostriedky určené na úhradu úveru, ktoré im boli poukázané na základe kúpnej zmluvy zo dňa 08.11.2012, a to z hypotekárneho úveru žalobcov na úverový účet žalovaných. Napriek tomu, že žiadna zo strán kúpnu zmluvu zo dňa 08.11.2012 nepripravovala, nepísala, neformulovala, túto nepripravoval ani predávajúci (E. A.), zmluva obsahuje označenie úverového účtu žalovaných, určeného na splácanie úveru, ktoré žalobcovia nemohli poznať. Pokiaľ teda žalobcovia poslali sumu 38.981,83 eur na účet žalovaného 2/ (žalovanej 1 ako spoludlžníčke) plnili tak bez právneho dôvodu, a preto žalovaní 1/, 2/, ktorí sa na úkor žalobcov bezdôvodne obohatili, majú povinnosť bezdôvodné obohatenie v sume 38.981,83 eur žalobcom podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka vydať. Nedôvodné sú námietky žalovanej v podanom odvolaní, že v kúpnej zmluve došlo k dohode o spôsobe (mieste a čase) zaplataenia kúpnej ceny. Z výpovede E. A. ale aj z výpovedí strán sporu je nepochybné, že E. A. ako predávajúci si už pri uzatváraní kúpnej zmluvy bol vedomý, že finančné prostriedky z hypotekárneho úveru žalobcov vo výške 38.981,83 eur sú určené na prefinancovanie úveru žalovanej 1/, od ktorej kúpnu zmluvou zo dňa 23.07.2012 odkúpil nehnuteľnosti. Nejedná sa preto o žiadne platobné miesto plnenia kúpnej ceny.

19. Nedôvodná je aj námietka žalovaných, že nakoľko neboli účastníkmi kúpnej zmluvy zo dňa 08.11.2012, nevzťahuje sa na nich ust. § 457 Občianskeho zákonníka. K tejto argumentácii žalovanej 1/ odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie neposúdil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka, preto táto námietka nie je náležitá. Ust. § 457 Občianskeho zákonníka vyjadruje všeobecnú povinnosť účastníkov neplatnej (zrušenej) zmluvy vrátiť si všetko, čo dostali; ide teda o vzájomnú (synalagmatickú) povinnosť, čo nie je prípad súdnej veci.

20. Pokiaľ ide o námietku premlčania, ktorá je žalovanou 1/ v podanom odvolaní namietaná, odvolací súd vo vzťahu k subjektívnej premlčacej dobe uvádza, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/67/2011). Pokiaľ žalovaní v konaní namietali premlčanie nároku z dôvodu, že žalobcovia už uzavretím kúpnej zmluvy dňa 08.11.2012 mali skutočnú vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, takéto skutkové okolnosti z vykonaného dokazovania nevyplývali, preto takto namietané premlčanie nemôže mať za následok zánik nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Zo skutkových zistení, vyplývajúcich najmä z výpovedí strán sporu a svedeckej výpovede E. A., nemožno vyvodiť, že v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy mali vedomosť, že účet, na ktorý žalovanú sumu poukázali, bol účtom určeným na splácanie úveru žalovaného 2/ a jeho spoludlžnícky, žalovanej 1/.

21. Žalovaná 1/ už podaním, ktoré došlo súdu dňa 17.12.2015, uviedla, že plnenie, ktoré žalobcom 1/ a 2/ v sume 5.838,- eur titulom nájomného poskytla, je potrebné zohľadniť pri určení prípadnej výšky bezdôvodného obohatenia. Podanie, ktorým žalovaná 1/ uplatnila pohľadávku na započítanie, je potrebné považovať za prostriedok procesnej obrany, nakoľko žalovaná 1/ nežiada viac, ako bolo uplatnené zo strany žalobcov (§ 147 CSP). Dôvodná je preto odvolacia žalovanej 1/, že súd prvej inštancie na túto procesnú námietku v konaní vôbec neprihliadal a vôbec sa ňou nezaoberal s odôvodnením, že zo strany žalovanej 1/ nebol vykonaný procesný úkon, preto z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanej 1/ v časti plnenia v sume 5.838,- eur zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. Vzhľadom na to, že odvolací súd vo vzťahu k žalovanej 1/ v časti plnenia v sume 5.838,- eur rozsudok zrušil, bol vo vzťahu k žalovanej 1/ zrušený aj výrok o nároku na náhradu trov konania, o ktorom rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí.

23. Rozhodnutie senátu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).